

27 Οκτωβρίου 2016

Σχεδιασμός και κατασκευή Εκπαιδευτικού Σεναρίου με τη χρήση των ΤΠΕ (Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2e5lrQl>]

Άλλωστε κατά τη διαδικασία ανάπτυξης, ολοκλήρωσης και αξιολόγησης του διδακτικού σεναρίου, οι μαθητές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με το δάσκαλό τους και αξιοποιώντας τις ΤΠΕ* αυτενεργούν, συνεργάζονται με τα άλλα μέλη της ομάδος στα στάδια της διερεύνησης, της αναζήτησης πληροφοριών και της εξαγωγής συμπερασμάτων.

Κατά τη διαδικασία δομής ενός εκπαιδευτικού σεναρίου, το οποίο θα υλοποιηθεί στα πλαίσια του μαθήματος των Θρησκευτικών και το οποίο μπορεί να προσεγγιστεί διαθεματικά, ο δάσκαλος σε συνεργασία με συναδέλφους του άλλων ειδικοτήτων (καθηγητές εικαστικών, μουσικής, πληροφορικής κ.ά) θα πρέπει να κινηθεί ως εξής: Αρχικά να προσδιορίσει την τάξη, με τους μαθητές της οποίας θα υλοποιηθεί το συγκεκριμένο σενάριο.

Στη συνέχεια να προσδιορίσει τον χρόνο που θα απαιτηθεί για την υλοποίησή του, ο οποίος θα προσδιοριστεί από το πώς ο ίδιος ο δάσκαλος θα χειριστεί το σενάριο αλλά και τη δυναμική της τάξης. Θα πρέπει επίσης να καταγραφεί η ιδέα του σεναρίου και το σκεπτικό που οδήγησε στη σύνταξη ενός σεναρίου που θα υλοποιηθεί με τη συνδρομή των ΤΠΕ. Ακολούθως οφείλει να καταγράψει το απαραίτητο υποστηρικτικό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί (σχολικό εγχειρίδιο, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, διαδραστικός πίνακας, εκπαιδευτικό λογισμικό, φύλλα εργασίας που θα δοθούν στους μαθητές κ.λ.π.) Περνώντας στην υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου, ο δάσκαλος αρχικά προσελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών

του αναφερόμενος στο συγκεκριμένο κεφάλαιο, στη διδακτική ενότητα ή στο κείμενο του σχολικού εγχειριδίου που βασίζεται το σενάριο. Περνώντας στη διδακτική διαδικασία συμφωνούνται και καταγράφονται αναλυτικά οι ενέργειες μαθητών και εκπαιδευτικών (εκπαιδευτικοί στόχοι, δραστηριότητες, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης), που θα ακολουθηθούν στην πορεία υλοποίησης του σεναρίου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι θα πρέπει να μένει ανοιχτή η δυνατότητα τροποποίησης και επέκτασης του σεναρίου χρονικά, καθώς πρόκειται για μια διαδραστική διαδικασία που διαμορφώνεται και εμπλουτίζεται διαρκώς. Στο πλαίσιο της συνδρομής και εμπλοκής των ΤΠΕ στην υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου, προτείνονται στους μαθητές ενδεικτικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις για την άντληση συμπληρωματικού υλικού. Ακόμη προτείνονται βιβλία και άρθρα περιοδικών ή εφημερίδων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως βιβλιογραφία για τον εμπλουτισμό και την επιτυχή υλοποίηση του σεναρίου. Τέλος όσον αφορά στα φύλλα εργασίας που θα δοθούν, αυτά θα πρέπει να παρέχουν αναλυτικές οδηγίες και επεξηγήσεις στους μαθητές, για την περιήγησή τους στις προτεινόμενες ηλεκτρονικές διευθύνσεις καθώς και για τις δραστηριότητες που περιλαμβάνουν. Η παρουσίαση των δραστηριοτήτων, των συμπληρωμένων – από τους μαθητές φύλλων εργασίας – και γενικότερα των πεπραγμένων σε κάθε στάδιο υλοποίησης του διδακτικού σεναρίου, πραγματοποιείται στην τάξη και γίνονται αντικείμενο δημιουργικής συζήτησης με στόχο την ανατροφοδότηση και ίσως την αναδιατύπωση των στόχων και την επέκταση του σεναρίου.

Συνοψίζοντας ένα καλό διδακτικό σενάριο θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από σαφή και ευδιάκριτη δομή, να προσδιορίζει με σαφήνεια τους επιδιωκόμενους μαθησιακούς στόχους, να συνοδεύεται από αναλυτικά και εύστοχα διατυπωμένα φύλλα εργασίας και να προσδιορίζει τα μέσα και τη διαδικασία αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ελέγχου της μεθοδολογίας επίτευξης των επιδιωκόμενων διδακτικών στόχων.

Με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διαδικασία υλοποίησης ενός εκπαιδευτικού σεναρίου, αναδεικνύεται με τον καλύτερο τρόπο ο ρόλος που αυτές μπορούν να διαδραματίσουν, ως τεχνολογικό εργαλείο και ως φορέας εκπαιδευτικών αλλαγών που μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικά εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά αποτελέσματα. Η πρόκληση και η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην πορεία σχεδιασμού και επίτευξης των διδακτικών στόχων ενός σεναρίου, το οποίο υλοποιείται στο μάθημα των Θρησκευτικών, εξυπηρετεί και διευκολύνει την οικοδόμηση γνώσεων και στάσεων διαχρονικής αξίας που αφορούν σε έννοιες και πανανθρώπινες αξίες, με τη συνδρομή της χρήσης αντικειμένων και διαδικασιών (υλικό, εκπαιδευτικά λογισμικά για τα Θρησκευτικά, υπηρεσίες Διαδικτύου κ.λπ). Εξυπηρετείται επίσης η κατάκτηση, από τους μαθητές, δεξιοτήτων υψηλού

επιπέδου (διερεύνηση, κριτική και αναλυτική σκέψη, συνθετική ικανότητα, ικανότητες επικοινωνίας και συνεργασίας), με απώτερο στόχο να κατανοήσουν και το νέο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στη σημερινή εποχή. Οι μαθητές χρησιμοποιώντας ποικίλα εργαλεία ΤΠΕ υλοποιούν ασκήσεις, δραστηριότητες, ολοκληρωμένες εργασίες, ακόμη και ολοκληρωμένα ψηφιακά έργα, τα οποία διατηρούνται στον ηλεκτρονικό τους φάκελο (e-portfolio). Διευκολύνεται επίσης η σπειροειδής προσέγγιση της γνώσης, η οποία δίνει την ευκαιρία στο δάσκαλο να επανέρχεται, με κάθε ευκαιρία και ειδικά στα πλαίσια της υλοποίησης των σχεδίων έρευνας, σε δραστηριότητες που βασίζονται στη χρήση πολλαπλών εργαλείων λογισμικού και να είναι ελεύθερος να καθορίσει τις διδακτικές τροχιές που θα ακολουθήσει, τη διάρθρωση και το χρονοπρογραμματισμό της ύλης.

Εν κατακλείδι η εισαγωγή στη σχολική πρακτική και στα πλαίσια του μαθήματος των Θρησκευτικών, με συστηματικό τρόπο, των σχεδίων έρευνας (projects), μικρής και μεγάλης διάρκειας (πολυμεσικές και συνθετικές εργασίες, ερευνητικές μελέτες, ιστοεξερευνήσεις, wikis, blogs, ηλεκτρονικές συζητήσεις κ.λπ.), θα πρέπει να σχεδιάζονται από το δάσκαλο με κριτήριο τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, και με βάση το δεδομένο της πολυπολιτισμικής σύνθεσης της σύγχρονης κοινωνίας και των σημερινών δεδομένων της σχολικής και κοινωνικής ζωής[160].

(συνεχίζεται)

***ΤΠΕ = Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας**

[160] Πρόγραμμα Σπουδών για τον Πληροφορικό Γραμματισμό στο Γυμνάσιο «Οδηγός για τον εκπαιδευτικό» εκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)1η Έκδοση, Σεπτέμβριος 2011, σσ. 4-9.